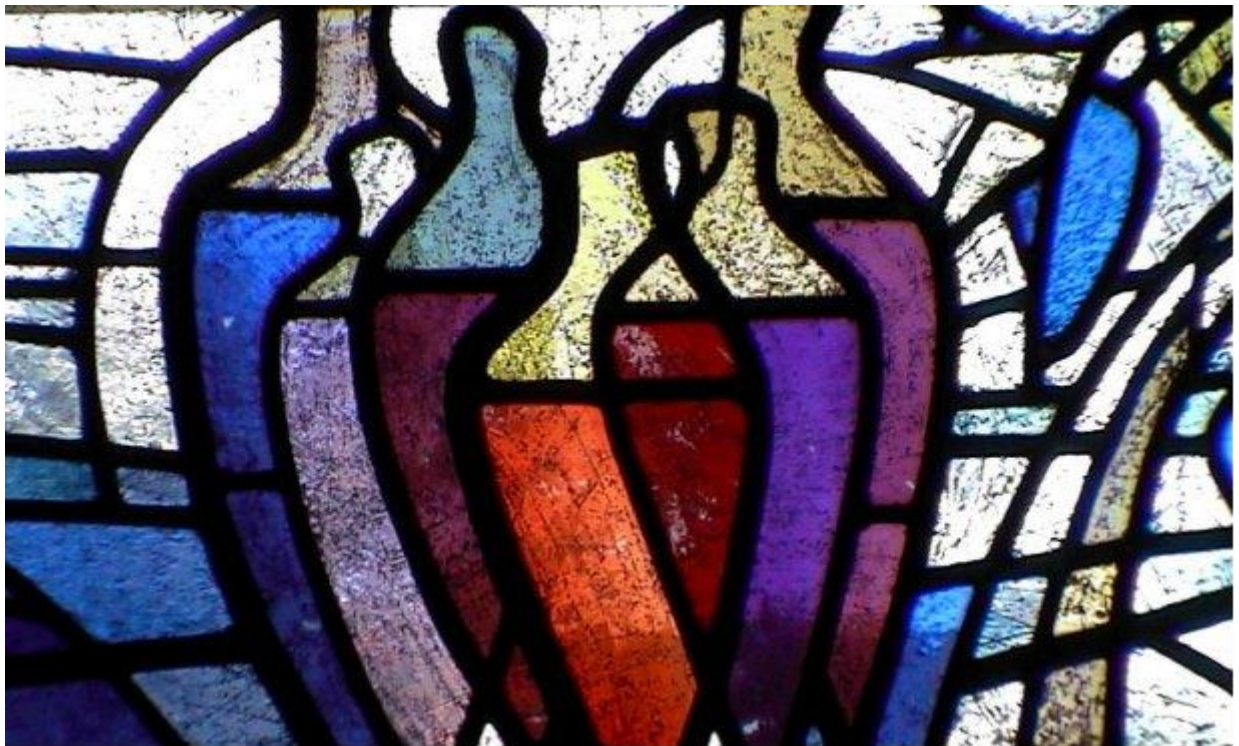

Oude Kerk, 19 januari 2025

ds. Johan Meijer

gelezen: Jesaja 62: 1-5 en Johannes 2: 1-11

titel: bruiloft te Kana

overdenking

*gemeente van de Heer die ons verschenen is,
lieve mensen van God,*

|

Het was nacht, en er klonken Psalmen in de nacht. Eénentwintig Psalmen, door vijf mensen om en om voorgelezen. Psalmen in de nacht, waarin ook de nacht, het duister weerklinkt, de nacht van beproeving en angst, de nacht van het niet meer zien, de nacht van het je verlaten voelen van mensen en van God. De nacht van het uitzichtloze. De nacht waarin deze Psalmen klonken was van donderdag op vrijdag, van 2.00- 4.00 uur en de stad waarin dit plaatsvond: Kampen en de kerk waarin we waren: de Open Hof. In deze kerk van een Protestantse wijkgemeente hebben zes Oezbeekse mensen asiel gezocht en hen is met liefdevolle harten dat kerkasiel geboden. De wet schrijft voor dat de burgerlijke overheid niet een ruimte mag betreden waarin een religieuze viering wordt gehouden. Sinds 21 november wordt daarom

ononderbroken een viering gaande gehouden, waar zich velen voor inzetten: vrijwilligers uit Kampen en naaste omgeving die als gastvrouw of gastheer aanwezig zijn, musici en voorgangers uit heel het land. Uit Borne gingen collega's Arie Gootjes en Carla Borgers op een donderdagmorgen, en met drie mensen uit onze gemeente gingen we die genoemde nacht naar Kampen. Wij namen het licht over van de groep voor ons, een groep uit Bennekom, met wel dertig mensen, die vier uur lang gevierd hadden. Eén van hen, dominee Garbrich Baalbergen, gaat hier wel eens voor. Hij heeft ooit in Borne gewoond. Dit vertel ik niet om aan te geven dat daarmee Borne heel goed vertegenwoordigd is, wel dat we een volgende keer misschien met een grotere groep zouden kunnen gaan.

II

Het is nacht voor velen die met oprechte bedoelingen en door nood gedreven vluchten naar een land waarvan gezegd werd dat er veilig is. Bijvoorbeeld voor Christenen die in land van herkomst niet veilig zijn. Maar gaandeweg je zenuwslopende procedure steekt ook nog eens een andere wind op, een gure wind, die over dat veilige land een ijzige kilte doet waaien. En hoewel je kinderen in Nederland geboren zijn en je gezin vernederlandst raakt, er geldt geen barmhartigheid, geen genade. En wat doe je dan als kerken? Voor het eerst in lange tijd heeft onze landelijke Kerk zich uitgesproken en steunt het kerkasiel vanuit het hart. En wat ik uit een verwonderde mond hoorde: kerken van de meest uiteenlopende kleuren in Kampen doen mee, ook behoudende. Het kan een verhaal van lange adem worden. Want het gaat er in Den Haag nog niet zo over. O, als Den Haag nu maar gauw reageert. Maar gaat het er in de kerk dan wel voldoende over? Dit is een situatie dat we iets kunnen doen, een geweldloze actie, een stil protest, gesymboliseerd door een licht dat als wachtwoord in de nacht doorgegeven wordt, nu al zestig nachten en dagen.

III

Het is nacht in het Jeruzalem van Jesaja, en in het Jeruzalem van alle tijden, maar de profeet houdt vol en zegt: ik zal niet zwijgen en niet rusten totdat er eindelijk gerechtigheid als een lichtglans opdaagt en bevrijding als een fakkel ontbrandt. Een glorieus perspectief houdt de profeet het volk voor dat in duisternis en angst gevangen zit: een luisterrijke krans, een koninklijk ornaat. Niet meer een verlaten hart, niet meer een woestijn in je hoofd. Maar: in jouw wordt vreugde aangetroffen en je wordt genoemd: gehuwde. Met een zeer intiem en liefdevol beeld schetst de profeet dat wie zich verlaten voelt door God door Godzelf ten huwelijk wordt gevraagd. Want zoals een jongezel een maagd huwt zal je bouwmeester jouw huwen, een bruidegom verrukt is over een bruid, je God zal verrukt zijn over jou! Dat is het totale andere uiterste van de situatie waarin het volk zich bevindt. En het kan het totale andere uiterste zijn van de situatie waarin jij je bevindt. Dacht je dat God jou totaal in de steek gelaten heeft, het tegenovergestelde mag je perspectief zijn: God vraagt je hand, vraagt je ten dans, omdat Hij het juist helemaal met jou ziet zitten en erg blij wordt van jou.

IV

En zo komen we aan op de bruiloft te Kana, waar wij vandaag de bruiloftsgasten mogen zijn, in Kana in Galilea. Daar is een bruiloftsfeest gaande, maar dit feest is in het water gevallen. De bruiloftswijn is veel eerder dan voorzien opgebraakt. En daarmee lijkt het feest voorbij. Want zonder wijn geen feest en dat moeten we nadrukkelijk symbolisch zien, hoezeer ook het gezegde was dat je bij een echt feest zoveel moet drinken dat je het verschil tussen zwart

en wit niet meer kunt zien. Een goed feest kun je prima vieren met Spa Rood of een andere fris, maar daar gaat het hier niet om. Zoals je Avondmaal prima kunt vieren met druivensap. De Evangelist Johannes is aan het Woord en die raakt een diepere laag aan. Wijn is in het Hebreeuws Jajin en dat staat voor leven. Waar de wijn opraakt, raakt het leven op. Het Hebreeuws voor water is Majem en dat staat voor dood. Nu weten wij heel goed dat water een levensvoorwaarde is en dat je met water ook prima een feest kunt vieren. Maar in de symboliek staat water, zee, of stilstaand water voor de dood. Dus het feest valt in het water is: het leven wordt doods, de dag wordt nacht, het licht wordt duisternis. En dat dus op de derde dag. En dat is de dag van trouwen in de Joodse traditie, want op de derde dag werden de levensomstandigheden voor leven op aarde geschapen en op de tweede derde dag, de zesde de mens om op die goede aarde te leven. Jezus is er met zijn leerlingen. Jezus zelf op een bruiloft, terwijl hij zelf niet zal trouwen. Zijn moeder is er die via hem geen schoonmoeder of oma zal worden. Ook even zo'n detail van belang: niet voor iedere single is het een feest om een bruiloft mee te maken. Overigens geldt dat wel voor anderen ook die zo'n feest niet zo prettig vinden, die uitbundige partijen en feesten sowieso niet echt leuk vinden. Maar als Jezus er dan toch is kan Hij het feest wel redden, zo redeneert zijn moeder. Zij weet dat haar Zoon heel bijzonder is en bijzondere gaven heeft. Maar Jezus zegt haar: wat is er tussen jou en mij, vrouw. Die uitspraak die nogal puzzelen kan, omdat die onaardig overkomt. Maar hier trekt Johannes de Evangelist de wissel. De wissel tussen het aardse, het feitelijke en het hemelse, het symbolische, de geestelijke betekenis van deze dramatische gebeurtenis.

V

En daarvoor keren we terug naar Jesaja, waar de Schepper zijn volk ten huwelijk vraagt, als wás hij een bruidegom en als was zij een bruid. En die bruid kan iedereen zijn, maakt niet uit welke gender je hebt. Het gaat om de ziel, het gaat er om dat God jouw Schepper jou ten diepste lief heeft en jou nooit uit het oog verliest, ookal heb jij het gevoel dat God zeer ver weg is in nevelen gehuld en in duisternis verdwenen. De Schepper vraagt zijn volk ten dans. En op de bruiloft in Kana in Galilea wordt de dood tot leven gekeerd, op een letterlijke bruiloft waar de wijn op raakte gebeurt het wonder van een geestelijke bruiloft waarop leven in overvloed is, waar geen aardse wijn geschonken wordt, maar de Wijn van het Koninkrijk. Dat zo ver weg lijkt als in een diepe nacht, dat toch al daar is waar mensen hun harten openen, hun liefde geven, hun mededogen aanspreken, opkomen voor een ander. Waar mensen opstaan tegen onrecht, waar zij een kwetsbaar kaarslicht als fakkel in de nacht doorgeven. Waar zij opstaan tegen de dood. Op de derde dag.

Amen